

**IZVJEŠĆE HRVATSKOMU SABORU O RADU PROGRAMSKOGA VIJEĆA HRT-a
I O PROVEDBI PROGRAMSKIH NAČELA I OBVEZA UTVRĐENIH ZAKONOM U
PROGRAMIMA HR-a I HTV-a U RAZDOBLJU OD 14. STUDENOGA 2003. DO 30.
LIPNJA 2004.**

I. UVOD

U skladu s člankom 17. Zakona o HRT-u (NN 25/03), Programsko vijeće HRT-a (u daljnjem tekstu: Vijeće HRT-a) zastupa i štiti interes javnosti provođenjem nadzora i unapređenjem radijskog i televizijskog programa.

Vijeće HRT-a ima 11 članova.

Članove Vijeća HRT-a imenuje i razrješava Hrvatski sabor, koji i nadzire zakonitost rada Vijeća HRT-a (čl. 18. st. 1 i čl. 58. st. 2 Zakona o HRT-u).

Uvodno je potrebno istaknuti da je Zakon o HRT-u (NN 25/03) stupio na snagu 27. veljače 2003., a da je Hrvatski sabor imenovao Vijeće HRT-a 17. listopada 2003., na zadnjoj sjednici u prošlom sazivu Hrvatskoga sabora.

Vijeće HRT-a imenovano je u sljedećem sastavu:

Prijedlog klubova saborske "većine":

1. HAŠIM BAHTIJARI
2. DANKO BLJAJIĆ
3. SUZANA JAŠIĆ
4. ŽELJKO MAVROVIĆ
5. NEDJELJKO PINTARIĆ
6. SLOBODAN UZELAC

Prijedlog klubova saborske "manjine":

1. NADA GAČEŠIĆ-LIVAKOVIĆ
2. JADRANKA KOLAREVIĆ
3. ZDENKO LJEVAK
4. ANJA ŠOVAGOVIĆ-DESPOT
5. ANTE ŽUZUL

Ozračje u kojem je imenovano i konstituirano Vijeće HRT-a bilo je u znaku podjela i unaprijed izrečenih sumnji u budućnost i učinkovitost Vijeća HRT-a u ovakvom sastavu, jer su mediji isticali kako je Vijeće HRT-a sastavljeno od dviju političkih opcija te da će kratko trajati. Zbog takvog ozračja članovi Vijeća su se već na početku svojeg rada našli pod pritiskom i povećanim nadzorom javnosti. Takvo je stanje u znatnoj mjeri utjecalo na savjest i odgovornost članova Vijeća da se odupru bilo kakvim vrstama pritiska i pronađu načine za odgovorno djelovanje toga tijela, kako u interesu HRT-a, tako ponajprije i u interesu javnosti. Visoka razina odgovornosti ogleda se u činjenici da je Vijeće HRT-a, unatoč često vrlo oštrim raspravama na sjednicama i često suprotstavljenim stajalištima pojedinih članova, uvijek postizalo potrebnu razinu suglasnosti i konsenzusa da bi se odluke donosile potrebnom većinom. To se posebice vidi u činjenici da je samo tijekom sedam mjeseci djelovanja Vijeće HRT-a "odradilo" najvažniju zadaću od interesa za HRT, a to je rješenje privremenosti statusa čelnih ljudi HRT-a, i to na visoko profesionalnoj razini, unatoč pritiscima na pojedine članove Vijeća tijekom imenovanja tih ljudi.

Vijeće HRT-a održalo je prvu konstituirajuću sjednicu 14. studenoga 2003. i za predsjednika izabralo gosp. Zdenka Ljevaka, a za dopredsjednika gosp. Danka Bljajića.

Vijeće HRT-a je 5. siječnja 2004. godine ostalo raditi u sastavu od 10 članova, budući da je gosp. Slobodan Uzelac imenovan državnim tajnikom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, pa mu je u skladu s odredbom Zakona prestao mandat u Vijeću HRT-a. Umjesto gosp. Uzelca, Hrvatski sabor je dana 30. travnja 2004. za člana Vijeća HRT-a imenovao gosp. Dušana Ljuštinu.

Od 11. svibnja 2004. Vijeće HRT-a radi ponovno u punom sastavu.

Na temelju svega gore iznesenoga razvidno je zbog čega se ovo izvješće o radu odnosi na razdoblje od 14. studenoga 2003. do 30. lipnja 2004.

II. RAD VIJEĆA HRT-a

Vijeće HRT-a radi na sjednicama. Sjednice Vijeća HRT-a su javne. Osim što su na sjednicama nazočni predstavnici javnosti, zapisnici sa sjednica Vijeća HRT-a objavljuju se na WEB stranicama HRT-a i dostupni su sveukupnoj javnosti.

U skladu s člankom 19. Zakona o HRT-u Vijeće HRT-a:

- nadzire provedbu programskih načela i obveza utvrđenih zakonom te u slučaju njihova nepoštivanja pisano upozorava glavnog ravnatelja HRT-a, ravnatelja organizacijske jedinice, te direktora programa, odnosno glavnog urednika informativnog programa,
- savjetuje ravnatelja HR-a i HTV-a i osobe odgovorne za proizvodnju programa u vezi s provedbom načela i obveza utvrđenih zakonom,
- po prethodno provedenom natječajnom postupku imenuje i razrješava glavnog ravnatelja HRT-a,
- po prethodno provedenom natječajnom postupku, a na prijedlog glavnog ravnatelja HRT-a imenuje i razrješava ravnatelja HTV, HR-a i GP HRT-a,
- po prethodno provedenom natječajnom postupku, a na prijedlog ravnatelja HR-a, odnosno ravnatelja HTV-a, imenuje direktora programa i glavnog urednika informativnog programa,
- daje mišljenje o programskom usmjerenju radijskog i televizijskog programa,
- daje mišljenje u postupku donošenja financijskog i poslovnog plana HRT-a,
- donosi Statut HRT-a,
- donosi poslovnik o svom radu,
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom HRT-a.

Vijeće HRT-a najmanje jedanput godišnje podnosi izvješće Hrvatskomu saboru o svojem radu i o provedbi programskih načela i obveza utvrđenih zakonom u programima HR-a i HTV-a, kao i izvješće Ravnateljstva o poslovanju HRT-a.

Pretežiti dio ovog Izvješća temelji se na radu Vijeća HRT-a, a manje, kako je to iz objektivnih razloga vidljivo iz samog Izvješća, na provedbi programskih načela i obveza.

Vijeće HRT-a je u navedenom razdoblju održalo ukupno 10 sjednica. Radi preglednosti, u pravitku ovoga Izvješća nalazi se popis sjednica s dnevnim redovima koji su razmatrani na tim sjednicama.

Na prvoj sjednici konstituirano je Vijeće HRT-a, izabrani su predsjednik i dopredsjednik Vijeća HRT-a, donesen je Poslovnik o radu Vijeća HRT-a i obavljen ždrijeb, kojim je u skladu s člankom 60. Zakona o HRT-u, određeno 6 članova Vijeća HRT-a s mandatom od 4 godine i 5 članova Vijeća HRT-a s mandatom od 2 godine.

Mandat članova Vijeća HRT-a utvrđen je kako slijedi:

1.	HAŠIM BAHTIJARI	mandat od 4 godine
2.	DANKO BLJAJIĆ	mandat od 4 godine
3.	NADA GAČEŠIĆ-LIVAKOVIĆ	mandat od 4 godine
4.	SUZANA JAŠIĆ	mandat od 2 godine

5.	JADRANKA KOLAREVIĆ	mandat od 4 godine
6.	ZDENKO LJEVAK	mandat od 2 godine
7.	ŽELJKO MAVROVIĆ	mandat od 2 godine
8.	NEDJELJKO PINTARIĆ	mandat od 4 godine
9.	ANJA ŠOVAGOVIĆ-DESPOT	mandat od 4 godine
10.	SLOBODAN UZELAC	mandat od 2 godine
11.	ANTE ŽUZUL	mandat od 2 godine

Važno je istaknuti da su se konstituiranjem Vijeća HRT-a ostvarile temeljne pretpostavke za početak provedbe Zakona o HRT-u od veljače 2003., a te pretpostavke su prioritarno:

- Donošenje Statuta HRT-a, temeljnog akta javne ustanove HRT
- Rješenje stanja privremenosti – provedba javnih natječaja i imenovanje: glavnog ravnatelja HRT-a, ravnatelja podružnica HR-a, HTV-a i GP HRT-a, direktora programa HR-a i HTV-a i glavnih urednika informativnih programa HR-a i HTV-a.

Slijedom navedenih prioriteta, Vijeće HRT-a poduzelo je sve potrebno da bi se ta pitanja riješila u najkraćim mogućim zakonskim rokovima.

Vrlo značajnu, ali i složenu zadaću Vijeće HRT-a imalo je tijekom donošenja Statuta HRT-a, što je vidljivo i iz trajanja druge sjednice (4 dana), jer je njime Vijeće HRT-a, zajedno s Ravnateljstvom, pokušalo riješiti i objasniti sve ono što je u Zakonu o HRT-u ostalo neriješeno ili nedorečeno, to jest nejasno, i time prepušteno tumačenjima.

U tom smislu, kako bi se otklonile nejasnoće i nedorečenosti te jasnije odredili neki budući zakonski prijedlozi, u ovom Izvješću ističemo sva najvažnija pitanja koja su iznesena ili prihvaćena u raspravi o prijedlogu Statuta HRT-a.

Polazeći sa stajališta da je Vijeće HRT-a utemeljeno da zastupa i štiti interes javnosti provođenjem nadzora i unapređenjem radijskog i televizijskog programa, tijekom rasprave nametnula se potreba izmjene, odnosno preciznije definicije pojedinih podstavaka članka 19. Zakona o HRT-u koje bi prema mišljenju Vijeća trebale glasiti:

Vijeće HRT-a:

- nadzire i prihvaća provedbu programskih načela.....(podstavak 1)
- nadzire i savjetuje ravnatelja HR-a i HTV-a.....(podstavak 2)
- daje mišljenje i prihvaća programska usmjerenja radijskoga i televizijskog programa (podstavak 6)
- prihvaća financijski plan Ravnateljstva HRT-a (podstavak 7, koji bi se u cijelosti preformulirao)
- prihvaća godišnje izvješće o poslovanju HRT-a i nadzire provedbu financijskog plana (ovo je novi podstavak koji bi trebalo dodati).

Takve ovlasti Programskoga vijeća HRT-a trebale bi se utvrditi i iz razloga što to Vijeće imenuje glavnog ravnatelja HRT-a, ravnatelje podružnica, direktore programa i glavne urednike informativnih programa, pa bi slijedom toga trebalo imati i ovlasti glede nadzora njihova rada.

U nemogućnosti promjena Zakona u gore iznesenom obliku, Vijeće je u tumačenju namjere Zakonodavca, Statutom HRT-a, u tom smislu utvrdilo obvezu Ravnateljstva HRT-a, ravnatelja HR-a i HTV-a, te i direktora programa i glavnih urednika informativnih programa (HR-a i HTV-a), da kvartalno, odnosno dva puta na godinu, izvijeste Vijeće o provedbi poslovnog plana i programskih usmjerenja.

Vezano za opće akte HRT-a, koje u skladu sa Zakonom donosi Ravnateljstvo HRT-a, Vijeće je smatralo da bi bilo potrebno da može barem dati svoje mišljenje, o aktima od neposrednog interesa zaposlenih i u vezi s organizacijom rada.

Sljedom takvog stava Vijeća u tekst Statuta je uvrštena odredba prema kojoj Vijeće u tijeku postupka donošenja može Ravnateljstvu HRT-a dati mišljenje o prijedlozima sljedećih općih akata:

- Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta
- Etički kodeks
- Pravilnik o unutrašnjem ustroju HRT-a
- Pravilnik o autorskim i srodnim pravima

U sklopu te odredbe Vijeće je posebnu pozornost posvetilo prijedlogu novoga Etičkog kodeksa HRT-a, budući da se tim aktom razrađuje što se podrazumijeva pod pojedinim općim zakonskim definicijama i da zakonskim propisima nisu uređena prava, odnosi i odgovornosti novinara, urednika i svih ostalih koji sudjeluju u realizaciji programa. Sve što je obuhvaćeno odredbama Etičkoga kodeksa HRT-a odražava se i na program HRT-a. Tome aktu je Vijeće zbog toga posvetilo posebnu pozornost i dalo niz prijedloga kako ga poboljšati.

Uzimajući u obzir financijska sredstva HRT-a koja se stječu od RTV pristojbe i obvezu da HRT najmanje 10% od ukupnog objavljenog televizijskog programa (izuzevši informativne emisije, športske priredbe i igre i promidžbene poruke) mora naručiti od neovisnih produkcijskih društava ili za narudžbu programa od neovisnih produkcijskih društava temeljem javnog natječaja, Vijeće je posebnu pozornost posvetilo sprječavanju mogućnosti sukoba interesa.

Zato je u odredbe Statuta HRT-a uvrštena odredba kojom je utvrđena nemogućnost odabira u postupku javnog natječaja onih produkcijskih društava koja su u vlasništvu članova Vijeća, zaposlenika HRT-a, kao i članova njihovih užih obitelji ili u kojima imaju udjele u temeljnom kapitalu. Takva zabrana propisana je i za poslove koje HRT sklapa s drugim neovisnim produkcijskim društvima koja se bave proizvodnjom i emitiranjem programa, izvan citirane zakonske odredbe.

Koliko je Vijeće HRT-a shvatilo ozbiljnost svoje zadaće, vidljivo je i iz činjenice da je Vijeće HRT-a u 7 mjeseci svojega rada održalo deset sjednica, a prema Zakonu dužno je održati najmanje jednu sjednicu u tri mjeseca.

Zahvaljujući radu u navedenom razdoblju Vijeće HRT-a uspjelo je obaviti prioritetne zadaće: donijelo je Statut i imenovalo poslovno i programsko vodstvo HRT-a. Iako su javnosti već dobro poznate odluke o imenovanju, podsjećamo da je za glavnog ravnatelja HRT-a Vijeće HRT-a 22. ožujka 2004. imenovalo gosp. Mirka Galića; 28. travnja 2004. za ravnatelja HR-a, gđu. Ivanku Lučev; za ravnatelja HTV-a, gđu. Mariju Nemčić; za ravnatelja GP HRT-a, gosp. Josipa Guberinu; a 7. lipnja 2004. za direktora programa HR-a, gosp. Domagoja Veršića; za glavnog urednika Informativnog programa HR-a, gosp. Vladimira Kumbriju; za direktora programa HTV-a, gđu. Tatjanu Simić; za glavnog urednika Informativnog programa HTV-a, gosp. Vladimira Rončevića.

Svi navedeni, u skladu s odredbama Zakona, imenovani su na vrijeme (mandat) od 4 godine. Završetkom toga posla HRT je konačno izašao iz razdoblja privremenosti te su stečene pretpostavke za početak odgovornog funkcioniranja HRT-a u poslovnom i programskom smislu.

Navedene zadaće obavljene su u kratkim rokovima i vrlo su važne za stabilnost funkcioniranja HRT-a u vremenu koje dolazi, a to je vrijeme u kojem HRT-u prestaje monopol u području elektroničkih medija.

Dolaskom konkurencije, HRT-u, kao javnom servisu, postavljaju se vrlo složene i zahtjevne zadaće. Naime, kako je istaknuto i u raspravama na Vijeću HRT-a pri donošenju Statuta HRT-a, pred HRT-om je obveza temeljitog preustroja koji mora rezultirati kvalitetnim programom i sadržajima su u općem interesu javnosti, a istodobno se mora maksimalno pojeftiniti proizvodnja programa i provesti racionalizacije u svim segmentima rada i djelovanja HRT-a.

U tom dijelu Izvješća potrebno je reći da je nakon izbora glavnog ravnatelja HRT-a, 22. ožujka 2004. u javnost izašla informacija da je na konstituirajućoj sjednici Vijeća HRT-a

došlo do zamjene mandatnih listića od 2 i 4 godine između gg. Bljajića i Mavrovića. O tome je javnost obaviještena izvješćima o radu rad Vijeća HRT-a, kao i na konferenciji za novinstvo trojice članova Vijeća HRT-a, a o čemu je Hrvatski sabor također bio obaviješten pismom koje su mu poslali ti članovi Vijeća.

Glede toga „slučaja“, nakon što su na sjednici Vijeća prozvani članovi Vijeća javno opovrgnuli točnost te informacije, Ravnateljstvo HRT-a zatražilo je od svojih radnika koji su bili nazočni konstituirajućoj sjednici Vijeća HRT-a da se izjasne o tome. Na temelju njihovih izvješća Ravnateljstvo HRT-a konstatiralo je kako nema materijalnih dokaza da se dogodila zamjena mandatnih listića. Sve što se u vezi s tim moglo zaključiti jesu izjave da je netko nešto rekao ili pročitao, a nitko nije potvrdio da je vidio zamjenu listića, zbog čega je Vijeće HRT-a smatralo da nakon izjava prozvanih članova Vijeća HRT-a nema potrebe za daljnjim postupcima i se o tome nije posebno dalje izjašnjavalo niti donosilo zaključke. Zakonitost rada Vijeća HRT-a, temeljem članka 48. stavka 2. Zakona o HRT-u, nadzire Hrvatski sabor, pa bi s toga osnova, Hrvatski sabor mogao donijeti odgovarajuću odluku.

III. PROVEDBA PROGRAMSKIH NAČELA I OBVEZA

Vijeće HRT-a bilo je uključeno u nadzornu funkciju u vezi s provedbom programa, davanjem mišljenja o prijedlogu programskih usmjerenja HR-a i HTV-a za 2004., razmatranjem provedbe programskih načela u izvještavanju u informativnim emisijama, raspravom o sprječavanju mogućnosti manipuliranja javnosti u slučaju telefonskih glasovanja i sprječavanju uplitanja u program zlouporabom položaja.

Vežano za rečeno, Vijeće HRT-a dalo je pozitivno mišljenje o Programskom usmjerenju HR-a za 2004. i ocijenilo da je program HR-a uravnotežen prema zakonskim obvezama, da se radi prema ciljanim skupinama i da u cijelosti ostvaruje svoju javnu ulogu. Posebno je istaknuta kvaliteta trećeg programa HR-a, a jedini prigovor članova Vijeća jest preslaba i neodgovarajuća promidžba vlastitoga radijskog programa.

O Programskom usmjerenju HTV-a za 2004. vodila se vrlo podrobna rasprava, nakon koje Vijeće HRT-a nije dalo pozitivno mišljenje o prijedlogu. Temeljne su primjedbe bile da se nije dovoljno vodilo računa o ciljanim skupinama gledatelja kojima su posvećeni pojedini programi i emisije, da se programska shema ne temelji na istraživanjima interesa gledatelja i da nije odgovarajuće sastavljena, da je gotovo marginaliziran program za kulturu, da bi više prostora trebalo dati domaćoj produkciji, posebice kvalitetnom dramskom i filmskom programu, a još više prostora civilnom društvu i aktivnostima koje u interesu sveukupne javnosti vode pojedine nevladine udruge. Konstatirano je da je u Informativnom programu HTV-a postignut znatan napredak, ali da i tu još uvijek ima slučajeva nepoštivanja programskih načela. Nepodijeljene pohvale članovi Vijeća dali su Znanstveno-obrazovnom programu HTV-a.

Programsko usmjerenje HTV-a za 2004., zbog negativnog mišljenja Vijeća HRT-a, Ravnateljstvo HRT-a nije donijelo. Vijeće HRT-a je na toj. sjednici prihvatilo obrazloženje Ravnateljstva HRT-a i razloge zašto nije željelo prihvatiti prijedlog Programskoga usmjerenja HTV-a za 2004. bez pozitivnog mišljenja Vijeća HRT-a. Osnovni razlog je u činjenici da se Programsko usmjerenje HTV-a za 2004. na mišljenje Vijeću HRT-a dostavilo tek u travnju 2004., da ga je pripremio privremeno programsko vodstvo HTV-a (direktor programa i glavni urednik Informativnog programa) te da je u međuvremenu izabrano novo programsko vodstvo HTV-a.

Da bi Vijeće HRT-a moglo što kvalitetnije obavljati svoju nadzornu funkciju u provedbi programskih načela, Vijeću HRT-a trebalo bi dostavljati stručno pripremljene analize i izvješća o provedbi programa. Zato Vijeće HRT-a od vodstva HRT-a očekuje ustrojavanje stručne službe koja će na temelju reagiranja javnosti obavljati analize programa i o tome izvještavati i programsko vodstvo i Vijeće HRT-a.

Osim takvih izvješća, iz kojih bi se mogle ocijeniti reakcije javnosti na program HRT-a, Vijeće HRT-a je ugrađivanjem odredbi u Statut HRT-a obvezalo direktore programa (HR-a i

HTV-a) i glavne urednike informativnih programa (HR-a i HTV-a) da dva puta na godinu Vijeću HRT-a izvijeste o provedbi programskog usmjerenja.

Vijeću HRT-a u obavljanju njegove nadzorne zadaće mogu pomoći i povjerenstva (stalna ili povremena) koja prema odredbama Poslovnika o radu Vijeće HRT-a može osnovati, a u njima bi mogli biti i vanjski stručnjaci za pojedina područja i programe.

IV. ZAKLJUČAK

Vijeće HRT-a je u navedenom razdoblju radilo vrlo angažirano i odgovorno. Tome u prilog ide činjenica da je u samo 7 mjeseci održano 10 sjednica Vijeća HRT-a, te važnost odluka koje su u skladu s odredbama Zakona o HRT-u i u interesu HRT-a donesene na tim sjednicama.

Nakon što su riješena sva navedena pitanja, stvorene su pretpostavke da se Vijeće HRT-a u daljnjem radu posveti nadzoru provedbe programskih načela i obveza utvrđenih zakonom te u slučaju njihova nepoštivanja pisanim upozorenjima glavnom ravnatelju HRT-a, ravnateljima podružnica HR-a i HTV-a, te direktorima programa, odnosno glavnim urednicima informativnih programa, kao i savjetovanju ravnatelja HR-a i HTV-a i osoba odgovornih za proizvodnju programa u vezi s provedbom načela i obveza utvrđenih Zakonom.

Na temelju svega iznesenoga u ovom Izvješću, Hrvatskome saboru ostaje ocjena uspješnosti rada Vijeća HRT-a u navedenom razdoblju.

Predsjednik
Programskoga Vijeća HRT-a:

Zdenko Ljevak

Privitak:

Popis sjednica i točaka dnevnog reda po sjednicama